

**IZVJEŠĆE O ZAKLJUČCIMA I PREPORUKAMA NADZORNOG
ODBORA ZA PRAĆENJE PROVEDBE PROGRAMA IPA U
REPUBLICI HRVATSKOJ ODRŽANOG
12. SRPNJA 2012. GODINE U ZAGREBU**

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Zagreb, 7. siječnja 2012. godine

SADRŽAJ:

1. UVOD	3
2. ZAKLJUČCI I PREPORUKE NADZORNOG ODBORA ZA PRAĆENJE PROVEDBE PROGRAMA IPA U REPUBLICI HRVATSKOJ.....	5
2.1. I. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – POMOĆ U TRANZICIJI I IZGRADNJA INSTITUCIJA.....	5
2.2. II. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – PREKOGRANIČNA SURADNJA.....	7
2.3. III. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – REGIONALNI RAZVOJ	8
2.4. IV. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA .	11
2.5. V. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – RURALNI RAZVOJ	12
2.6. OSTALO.....	14
DODATAK 1. - OBVEZE PREMA ZAKLJUČCIMA NADZORNOG ODBORA ZA	15
PRAĆENJE PROVEDBE PROGRAMA IPA.....	15

1. UVOD

U organizaciji Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Uprave za strateško planiranje kao ureda nacionalnog koordinatora za programe pomoći i suradnju s Europskom unijom, dana 12. srpnja 2012. godine održan je, peti po redu, sastanak Nadzornog odbora za praćenje provedbe programa IPA u Republici Hrvatskoj.

Sastanak Nadzornog odbora za praćenje provedbe programa IPA u Republici Hrvatskoj održava se jedanput godišnje na najvišoj upravljačkoj razini. Sastanku su nazočili predstavnici hrvatskih državnih institucija uključenih u upravljanje programom IPA, i to: Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU), Ministarstva financija (MF), Središnje agencije za ugovaranje i financiranje programa i projekata EU (SAFU), Agencije za reviziju sustava provedbe programa EU (ARPA) te predstavnici operativnih struktura za II., III., IV. i V. komponentu programa IPA i provedbenih tijela: Ministarstvo gospodarstva (MINGO); Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture (MPPI); Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (MRMS); Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (MZOIP); Ministarstvo poljoprivrede (MP); Hrvatske željeznice – Infrastruktura; Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju te Agencija za regionalni razvoj.

Sastanku su također nazočili predstavnici Europske komisije (EK) iz sljedećih Općih uprava: Opće uprave za proširenje, Opće uprave za regionalnu politiku, Opće uprave za poljoprivredu i ruralni razvoj te Opće uprave za zapošljavanje, društvene djelatnosti i jednake mogućnosti.

Članovi Nadzornog odbora za praćenje programa IPA su: predstavnici Europske komisije, nacionalni koordinador za programe pomoći i suradnju s Europskom unijom, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, čelnici operativnih struktura ili njihovi predstavnici, strateški koordinador za III. i IV. komponentu programa IPA te dužnosnik ovlašten za odobravanje programa.

Sastanak Nadzornog odbora za praćenje provedbe programa IPA u Republici Hrvatskoj ima za cilj unapređenje cjelokupne učinkovitosti, kvalitete i povezanosti svih programa i aktivnosti te njihovu usklađenost s prioritetima navedenim kako u nacionalnim, tako i u strateškim dokumentima Europske komisije.

Sastankom Zajedničkog nadzornog odbora supredsjedali su g. Matija Derk, pomoćnik ministra i nacionalni koordinador za programe pomoći i suradnju s Europskom unijom (NIPAK) i g. Paul Vandoren, šef Delegacije Europske unije u Republici Hrvatskoj.

Na sastanku je predstavljen nacrt Godišnjeg izvješća o provedbi programa IPA koje je, temeljem zaključaka sektorskih nadzornih odbora za pojedine komponente programa IPA održanih u svibnju i lipnju 2012. godine, pripremila Uprava za strateško planiranje (USP) u

svojstvu tehničkog tajništva Nadzornog odbora za praćenje provedbe programa IPA te je razmotren napredak u korištenju svih pet komponenti programa IPA.

Detaljne informacije o održanom sastanku Nadzornog odbora za praćenje provedbe programa IPA, kao i zaključci i preporuke istoga, sadržani su u nastavku ovog Izvješća. U Dodatku 1. istog, predstavljene su obveze koje proizlaze iz zaključaka Nadzornog odbora za praćenje provedbe programa IPA te su dani rokovi za njihovo izvršenje.

2. ZAKLJUČCI I PREPORUKE NADZORNOG ODBORA ZA PRAĆENJE PROVEDBE PROGRAMA IPA U REPUBLICI HRVATSKOJ

2.1. I. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – POMOĆ U TRANZICIJI I IZGRADNJA INSTITUCIJA

Na sastanku je predstavljeno trenutno stanje vezano uz provedbu I. komponente programa IPA (IPA TAIB). Provedba projekata iz programa IPA TAIB 2007. i 2008. je u tijeku, a u tijeku je i natječajna procedura i procedura ugovaranja za projekte unutar programa IPA TAIB 2009. i 2010. Proces programiranja za IPA TAIB 2011. uspješno je završen, a Financijski sporazum potpisan je 21. svibnja 2012. godine. Proces programiranja za IPA TAIB 2012. i prvu polovicu 2013. godine u završnoj je fazi, a započet je za obje programske godine istovremeno u rujnu 2011. godine.

Kako bi se ispunili ciljevi IPA TAIB 2008. nacionalnog programa, rok za ugovaranje je produžen do 5. lipnja 2012. godine, a na kraju roka za ugovaranje zabilježena je stopa od 94,67% ugovorenih sredstava.

Inicijalni rok za ugovaranje IPA TAIB 2009. je s 5. svibnja 2012. godine izmjenom Financijskog sporazuma produljen do 5. svibnja 2013. godine. Ukupno je alocirano 36,8 milijuna eura sredstava programa IPA te je s danom 11. srpnja 2012. godine ukupno ugovoreno 51,96% alociranih sredstava.

Program IPA TAIB 2010 obuhvaća ukupno 13 projekata. Do sada je dodijeljeno 31,20 milijuna eura, a nacionalni doprinos je iznosio 5,9 milijuna eura. Financijski sporazum potpisan je 7. travnja 2011. godine, a rok za ugovaranje je 7. travnja 2013. godine. U tijeku su natječajne procedure i procedure ugovaranja, a do 31. prosinca 2011. godine ugovoreno je 3 milijuna eura (9,62% alociranih sredstava), dok je isplaćeno 2,40 milijuna eura, što čini 7,7% alociranih sredstava¹. Budući da 49,51% ukupnih alociranih sredstava čine četiri projekta čiji volumen predstavlja potencijalni rizik za cijelu programsku godinu ukoliko se ne ispune ciljevi programa, dogovoren je postupak produženja roka za ugovaranje za program IPA TAIB 2010.

Financijski sporazum za IPA TAIB 2011. potpisan je 21. svibnja 2012. godine te ratificiran u Hrvatskom saboru 6. srpnja 2012. godine.

Rezultati završenih projekata po sektorima u okviru programa IPA TAIB pokazuju održivost projekata u ranoj fazi provedbe, što predstavlja napredak u odnosu na prijašnje dvije godine. Nadalje, korisnici projekata su sve manje usmjereni na potrošnju i apsorpciju financijskih sredstava, a sve veći naglasak stavljaju na kvalitetu rezultata i poštivanje rokova provedbe.

¹ Ovi iznosi ne uključuju uplatu članarina za sudjelovanje u Programima i Agencijama Unije.

Kvaliteta vlasništva institucija korisnica nad projektima vidno se poboljšala tijekom 2011. godine u korisničkim institucijama što doprinosi uspješnom ispunjavanju projektnih ciljeva i postizanju zadanih rezultata. U tijeku su radionice na temu programiranja za novo financijsko razdoblje 2014. – 2020. s naglaskom na prioritete, kvalitetu i održive rezultate svih budućih programskih procesa.

U kontekstu provedbe programa IPA TAIB najvažnijim se pokazalo pitanje poštivanja rokova a noviji rezultati pokazuju značajno poboljšanje. Naglašeno je da učinak programa IPA TAIB treba promatrati u širem kontekstu kao sveobuhvatnu pripremu hrvatskih institucija za upravljanje europskim strukturnim instrumentima što podrazumijeva znatno veće financijske iznose i vrlo složene procese, a time će i hrvatske institucije trebati pokazati značajnu odgovornost.

S obzirom na administrativne kapacitete, poduzete su mjere ili se kontinuirano izvršavaju u svrhu jačanja kapaciteta za upravljanje fondovima EU s ciljem zapošljavanja i zadržavanja adekvatnog broja zaposlenika, daljnjih poboljšanja u postojećem sustavu izobrazbe za svaku ciljnu skupinu (uključujući i potencijalne korisnike), te analize razvoja karijera i sustava plaća. S obzirom na očekivani porast aktivnosti s regionalne i lokalne razine, intenziviraju se aktivnosti za bolju koordinaciju programa izobrazbe. Dodatni naponi nekadašnjeg SDURF-a, sadašnjeg MRRFEU-a (USP) i SAFU-a u aktivnostima izobrazbe i certificiranju članova jedinica za provedbu projekata (JPP) počinju davati rezultate u smislu sve boljih izvedbi korisnika.

Napredak u radu korisnika očituje se trendom smanjenja stopa odbijenica projektne dokumentacije u okviru programa IPA TAIB iz godine u godinu. Najniža stopa odbijenica zabilježena je za 2012. godinu a iznosi 2,36 %, za razliku od prethodnih godina kada su zabilježene stope od 30.93% za 2009. godinu, i 12.73% za 2010. godinu, te naposljetku 7,67% za 2011. godinu.

Predstavnici EK su iskazali zadovoljstvo ukupnim napretkom i smanjenjem stope odbijenica, no isto tako naglasili su potrebu za zadržavanjem ovog pozitivnog trenda. EK je trenutno u procesu procjene spremnosti Republike Hrvatske za upravljanje sredstvima programa IPA bez prethodnih (*ex-ante*) kontrola, te je Opća uprava za proširenje (DG ELARG) izvršila revizorsku misiju kao dio prethodno spomenute procjene. Naglašeno je da će pravilna implementacija revizorskih preporuka za prijenos upravljanja (*conferral of management*) biti od velike važnosti u kontekstu priprema za izuzimanje od prethodne (*ex-ante*) kontrole.

Predstavnici EK su naglasili potrebu za osiguranjem tehničke ekspertize na razini resornih ministarstava za pripremu složene natječajne dokumentacije te isto tako daljnjeg jačanja stručnog kapaciteta na razini SAFU-a za pregled dokumentacije u svrhu postizanja odgovarajuće kvalitete. Također je istaknuta važnost nastavka daljnjeg jačanja administrativnih kapaciteta za izuzimanje od prethodnih (*ex-ante*) kontrola kako bi se osiguralo kvalitetnu pripremu natječajne dokumentacije i provedbu evaluacija.

2.2. II. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – PREKOGRANIČNA SURADNJA

U okviru II. komponente programa IPA nalazi se ukupno šest prekograničnih i dva transnacionalna programa suradnje za koje je nadležno MRRFEU, Uprava za upravljanje operativnim programima (UUOP). II. komponenta programa IPA osigurava sredstva za tri vrste programa prekogranične suradnje: 1. prekogranična suradnja sa susjednim državama članicama – Slovenija, Mađarska i Jadranska prekogranična suradnja; 2. prekogranična suradnja sa susjednim zemljama koje nisu članice (Srbija, Bosna i Hercegovina i Crna Gora); 3. prekogranična suradnja u okviru transnacionalnih programa – Jugoistočna Europa i Mediteran.

Nadzorni odbor je informiran o reorganizaciji Operativne strukture (OS) koja se dogodila krajem 2011. godine. Nacionalno tijelo odgovorno za provedbu II. komponente podignuto je s razine odjela na razinu sektora, zaposlena su dva dodatna djelatnika, a u provedbenoj agenciji uključujući i tehnička tajništva nije bilo promjena strukture, čime se osigurao kontinuitet nakon restrukturiranja državne uprave. U programima prekogranične suradnje sa zemljama nečlanicama zatvoreni su svi objavljeni natječaji, vrednovanja provedbi programa su završena te su održani zajednički nadzorni odbori. Također su odobrene liste projekata za završene natječaje, a veliki odaziv partnera s jedne i druge strane kao i broj podnositelja zahtjeva koji iz godine u godinu raste pokazatelji su uspješnosti i napretka ovih programa prekogranične suradnje. U prvih šest mjeseci 2012. godine OS je uspjela ispuniti zahtjeve iz Finalnog revizorskog izvješća Europske komisije, te je u travnju 2012. nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje dostavljen odgovor na konačno izvješće zajedno sa zahtjevom za izuzimanjem od prethodne (*ex-ante*) kontrole za II. komponentu. U lipnju 2012. revizija Opće uprave za proširenje EK provela je kontrolu ispunjavanja preporuka revizorskog izvješća te su od strane EK dane dodatne preporuke koje su usvojene i primjenjuju se.

Također, u programima sa zemljama članicama kao i u transnacionalnim programima objavljeni su natječaji i očekuje se ugovaranje. Započela je priprema izrade novih operativnih programa za programsko razdoblje 2014. – 2020. te je i odobrena lista operativnih programa Hrvatska – Bosna i Hercegovina, Hrvatska – Srbija i Hrvatska – Crna Gora od strane Zajedničkog odbora za praćenje. Nadalje, MRRFEU (UUOP) se priprema za uspostavu sustava za upravljanje programima s državama nečlanicama kao buduće tijelo odgovorno za upravljanje tim programima za programskog razdoblje 2014. - 2020. S tim ciljem se odvija i twinning projekt „Pomoć pri upravljanju Ciljem 3 kohezijske politike“ koji je u punoj provedbi. Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju otvaraju se dodatne mogućnosti za sudjelovanje u pojedinim programima pa je iskazan interes za sudjelovanje u transnacionalnom programu *Central Europe* za punopravne članice EU te je zajedno s Republikom Italijom iskazan interes za zajednički bilateralni prekogranični program. Kako bi se ispunili zahtjevni procesi provedbi programa, OS namjerava zaposliti dodatnih 10 djelatnika, što je ujedno i preporuka EK.

Vezano uz prekogranični program Hrvatska – Bosna i Hercegovina za 2007. – 2013., alokacija za svaku godinu (prema financijskom sporazumu) iznosi 1.000.000,00 eura, od čega

se 10% alokacije u iznosu od 100.000,00 eura odnosi na ugovore tehničke pomoći za financiranje Zajedničkog tehničkog tajništva (izravna darovnica), a 90% alokacije u iznosu od 900.000,00 eura dodjeljuje se projektima putem poziva za dostavu projektnih prijedloga. U okviru alokacija za 2007. i 2008. godinu postotak ugovaranja je 99,83% (100% na razini alokacije za 2008. godinu), dok postotak isplaćenih sredstava iznosi 67,22%.

U prekograničnom programu Hrvatska – Crna Gora, alokacija za svaku godinu (prema financijskom sporazumu) iznosi 400.000,00 eura, od čega se 10% alokacije u iznosu od 40.000,00 eura odnosi na ugovore tehničke pomoći za financiranje Zajedničkog tehničkog tajništva (izravna darovnica), a 90% alokacije odnosno 360.000,00 eura dodjeljuje se projektima putem poziva za dostavu projektnih prijedloga. U okviru alokacija za 2007. i 2008. godinu postotak ugovaranja je 99,56% dok je postotak isplaćenih sredstava 67,32%.

Alokacija za svaku godinu (prema financijskom sporazumu) u prekograničnom programu Hrvatska – Srbija iznosi 800.000,00 eura, od čega se 10% alokacije u iznosu od 80.000,00 eura odnosi na ugovore tehničke pomoći za financiranje Zajedničkog tehničkog tajništva (izravna darovnica), a 90% ili 720.000,00 eura dodjeljuje se projektima putem poziva za dostavu projektnih prijedloga. U okviru alokacija za 2007. i 2008. godinu postotak ugovaranja je 99,92% dok je postotak isplaćenih sredstava 67,22%.

EK je izrazila zadovoljstvo sporazumom Republike Hrvatske sa sva tri partnera prekogranične suradnje sa zemljama nečlanicama o zajedničkoj uporabi MIS-a (*Management Information System*) koji Republika Hrvatska razvija sukladno provedbenoj regulativi programa IPA koji predstavlja uvjet za korištenje budućih strukturnih instrumenata.

2.3. III. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – REGIONALNI RAZVOJ

Od datuma pristupanja EU, 1. srpnja 2013., Republika Hrvatska imat će pravo na korištenje strukturnih fondova (Europskog fonda za regionalni razvoj i Europskog socijalnog fonda) i Kohezijskog fonda. Prijedlozi modifikacija IPA operativnih programa 2007. - 2011. za III. komponentu (IIIa Promet, IIIb Okoliš i IIIc Regionalna konkurentnost) za dodatne IPA alokacije za razdoblje 2012. - 2013. godine, do datuma ulaska u članstvo, poslani su na odobrenje Europskoj komisiji u prosincu 2011. Također, što se tiče izmjena Višegodišnjeg financijskog okvira, započeta je usporedna izmjena financijskih tablica u proljeće 2012. godine, a odobrenje istih od strane Europske komisije očekuje se s odobrenjem spomenutih modifikacija operativnih programa, u zadnjem tromjesečju 2012. godine. Također, financijski sporazumi za operativne programe koji će obuhvaćati i razdoblje nakon stupanja u članstvo, od 1. srpnja do 31. prosinca 2013. godine, odnosno formalno pravno cjelokupno razdoblje tekuće financijske perspektive EU 2007. - 2013., trebali bi biti službeno usvojeni u prvom tromjesečju 2013. godine, nakon odobrenja konačnih nacрта relevantnih operativnih programa 2007. - 2013. od strane Europske komisije.

Opća preporuka za III. komponentu programa IPA odnosi se na jačanje administrativne sposobnosti operativnih struktura za sve tri podkomponente i ulaganje dodatnih napora u pripremu kvalitetne projektne i natječajne dokumentacije te provedbu natječaja i projekata u skladu s rokovima kako bi se ispunilo pravilo N+3.

III. a komponenta programa IPA - promet:

Predstavnik Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture (MPPI) predstavio je trenutno stanje vezano uz Operativni program (OP) Promet te izvijestio o problemima u ispunjenju pravila N+3 kao i o administrativnim kapacitetima čije je jačanje u tijeku i to u obliku zapošljavanja do kraja 2012. godine.

Ukupna vrijednost OP za promet 2007. – 2011. iznosi 113.765.300 eura, a ukupna vrijednost potpisanih dvanaest ugovora iznosi 45.879.268,98 eura (IPA sredstva 38.997.378,63 eura, nacionalna sredstva 6.881.890,85 eura), što je 40,33% ukupne vrijednosti operativnog programa.

Unutar prve prioritetne osi Operativnog programa, „Unaprjeđenje željezničkog sustava u Hrvatskoj“, potpisano je sedam ugovora u vrijednosti od 44 milijuna eura. U kategoriji posebnih postignuća za 2011. godinu navedeno je potpisivanje dva od tri ugovora obnove i rekonstrukcije dionice željeznice od Okučana do Novske. Potpisivanje trećeg ugovora očekuje se u 2012. godini.

Unutar druge prioritetne osi Operativnog programa za promet, Unaprjeđenje sustava unutarnje plovidbe, zabilježen je podbačaj u okviru ispunjenja planiranih aktivnosti u ovom financijskom razdoblju. Vrijednost tri završena ugovora u 2011. godini je 562.106 eura a u 2012. godini napravljen je korak naprijed kroz provedbu natječaja za još pet projekata.

Vezano uz treću prioritetnu os, Tehnička pomoć, vrijednost ugovorenih projekata iznosi 902.600 eura te vrijednost projekata u pripremi iznosi oko 2.300.000 eura. Naglašeno je kako je unutar ove prioritetne osi predviđeno financiranje izrade Strategije prometnog razvoja kroz tri ugovora od kojih dva ugovora očekuju odobrenje od strane Delegacije Europske unije (DEU), a dovršetak predmetne Strategije očekuje se tijekom 2013. godine.

Nadalje, predstavnik Ministarstva naveo je činjenicu kako se ispunjenje pravila N+3 u 2011. godini nije dogodilo iz razloga relativno velike uštede prilikom ugovaranja, i kašnjenja u provedbi, te je došlo do povrata sredstava u iznosu od 9.306.575,35 eura.

III. b komponenta programa IPA - zaštita okoliša:

Predstavnik Ministarstva zaštite okoliša i prirode, čelnik Operativne strukture, predstavio je podatke o implementaciji OP-a za zaštitu okoliša. Dosad su potpisani ugovori čija vrijednost

iznosi 58% ukupne IPA alokacije dodijeljene za razdoblje 2007. – 2011. Do kraja 2011. godine za tri infrastrukturna projekta unutar sektora upravljanja vodama svi ugovori su potpisani. Također, potpisani su i ugovori veće vrijednosti koji uključuju izgradnju centara za gospodarenje otpadom Mariščina i Kaštijun.

Vezano uz ispunjavanje pravila N+3, isto nije ispunjeno te je došlo do povrata sredstava u iznosu od 5.2 milijuna eura na razini cijelog Operativnog programa. Uzrok povrata sredstava jest u činjenici da su se određeni ugovori potpisivali na znatno manje iznose od prethodno planiranih iznosa kao posljedica krize na tržištu, ali i zbog činjenice da su pripreme i provedbe projekata kasnile. Kako bi se izbjegao ponovni povrat sredstava, od ključne je važnosti osigurati dovoljan broj projekata i ojačati administrativne kapacitete.

Vezano uz administrativne kapacitete, provedbena tijela poduzela su određene mjere zapošljavanja novih kadrova tijekom 2011. godine: u Hrvatskim vodama zaposleno je sedmero novih ljudi u studenome 2011. godine te je planirano zapošljavanje još šestoro ljudi tijekom 2012. godine. U Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost zaposleno je šestoro ljudi na poslovima vezanima za program IPA te se očekuje zapošljavanje dodatnog osoblja u 2012. godini. Također, u Ministarstvu zaštite okoliša i prirode planirano je zapošljavanje sedmero novih zaposlenika.

III. c komponenta programa IPA – regionalna konkurentnost

Predstavnik Ministarstva gospodarstva ukratko je predstavio stanje vezano uz Operativni program Regionalna konkurentnost 2007. - 2011. (OPRK). Dosada je ugovoreno 52,96% IPA sredstava predviđenih Operativnim programom, što se odnosi na ukupno 40 ugovora, od čega je 9 ugovora o uslugama, 1 ugovor o nabavi, 1 okvirni ugovor i 29 ugovora o dodjeli bespovratne pomoći. Navedeni podaci odnose se na ugovore potpisane do 30. lipnja 2012. godine.

Ukupna alokacija za ovaj OP (IPA + nacionalno sufinanciranje) za razdoblje 2007. - 2011. iznosi 75.235.008 eura.

U okviru provedbe Operativnog programa pružat će se potpora korisnicima bespovratnih sredstava i certificirati potrošeni iznosi na osnovi dostavljenih kvartalnih izvješća kako bi se što je više moguće smanjio rizik od automatskog gubitka alociranih sredstava (*de-commitment*).

Vezano uz ispunjenje pravila N+3, isto nije ispunjeno za 2011. godinu, odnosno sredstva alocirana za 2008. godinu nisu potrošena do kraja 2011. godine, te je došlo do automatskog gubitka sredstava (*de-commitment*) u iznosu od 96.677,83 eura na razini cijelog OP-a. Kako bi se izbjegao ponovni gubitak sredstava za 2012. godinu, Operativna struktura za III.c komponentu će redovito pratiti implementaciju nabave za veliki projekt Biocentar, kod kojeg se potpisivanje prva dva ugovora očekuje do kraja rujna 2012. godine, te će se redovito pratiti

implementacija svih potpisanih ugovora kako bi se osigurala plaćanja u skladu s rokovima te prema potrebi ubrzala ista.

Vezano uz administrativne kapacitete, planira se zapošljavanje dovoljnog broja novih kadrova unutar operativne strukture.

2.4. IV. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

Prijedlog izmjena Operativnog programa za IV. komponentu također su poslane na odobrenje Europskoj komisiji u prosincu 2011. godine. Također, što se tiče izmjena Višegodišnjeg financijskog okvira, započeta je usporedna izmjena financijskih tablica u proljeće 2012. godine, a odobrenje istih od strane Europske komisije očekuje se s odobrenjem spomenutih modifikacija operativnih programa, u zadnjem tromjesečju 2012. godine. Također, financijski sporazum za operativni program koji obuhvaća i razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca 2013. godine, odnosno cjelokupno razdoblje 2007. - 2013. trebao bi biti službeno usvojen u prvom tromjesečju 2013. godine.

Nadalje, čelnik Operativne strukture za Operativni program Razvoj ljudskih potencijala u Ministarstvu rada i mirovinskog sustava predstavio je stanje implementacije ove komponente.

Vezano uz administrativne kapacitete, izrađene su analize radne opterećenosti i planovi zapošljavanja za sva tijela unutar Operativne strukture za 2012. i 2013. godinu.

Vezano uz financijske indikatore, ugovoreno je 41.99 milijuna eura, što predstavlja 51,01% ukupne vrijednosti Operativnog programa za razdoblje 2007. – 2011. te 95% vrijednosti za razdoblje 2007. - 2009. Provedeno je 157 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u sklopu 8 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, ukupne vrijednosti od 19,12 milijuna eura. Provedeno je i 12 ugovora o uslugama od ukupno 15 ugovorenih ugovora ukupne vrijednosti 19,623 milijuna eura. Tijekom 2011. za 9 dodjela bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti od 23,4 milijuna eura (financijsko razdoblje 2010/2011) objavljeni su natječaji te su u tijeku evaluacije. Prema planu nabave predviđeno je sklapanje ugovora do kraja 2012. g.

Zahtjev N+3 koji je trebalo ispuniti do kraja 2011.g. kako ne bi došlo do automatskog gubitka sredstava (*de-committment*) jest 12.59 milijuna eura, a do kraja 2011. godine ostvareno je (certificirano) 14,68 milijuna eura (EU sredstava), što je za 2,1 milijuna eura više od utvrđenog N+3 zahtjeva. N+3 zahtjev koji treba ispuniti do kraja 2012. g. iznosi 26,79 milijuna eura. S datumom 3. srpnja 2012. godine ukupni certificirani iznos bit će 20,78 milijuna eura. Razlika od 6 milijuna eura planira se certificirati do kraja godine i time postići zadani N+3 zahtjev.

Vezano uz ostvarenje pokazatelja rezultata provedbe, dosada je gotovo 13.000 osoba u posljednjih godinu dana bilo izravno uključeno u projektne aktivnosti, u okviru kojih su kao

krajnji korisnici projektnih aktivnosti bile i osobe s invaliditetom, nezaposlene osobe iznad 50 godina starosti, dugotrajno nezaposlene osobe te mladi bez radnog iskustva.

Što se tiče projekata koji se odnose na poboljšanje pristupa zapošljavanju i održivo uključivanje u tržišta rada imaju dvojaku ulogu, uspostavljeno je 21 lokalno partnerstvo za zapošljavanje u svim županijama u RH. Također, usvojeno je 8 akcijskih planova za zapošljavanje mladih. Usto, oko 800 osoba je sudjelovalo u projektnim aktivnostima.

Vezano uz projekte u području socijalnog uključivanja osoba kojima je otežan pristup tržištu rada, educirano je 654 stručnjaka u sektoru zapošljavanja i socijalne skrbi za korištenje novih metoda u radu sa socijalno ugroženim skupinama te su razvijena 3 nova međuinstitucionalna /međusektorska poslovna procesa za rad sa socijalno ugroženim skupinama.

U okviru OP-a napravljena je i analiza krajnjih korisnika bespovratnih sredstava.

Vezano uz akreditaciju za prijenos ovlasti za upravljanje programima bez prethodne kontrole Europske komisije, na predmetnom sastanku Nadzornog odbora dogovoreno je da paket za akreditaciju bude poslan prema Europskoj komisiji u tjednu nakon sastanka Nadzornog odbora.

2.5. V. KOMPONENTA PROGRAMA IPA – RURALNI RAZVOJ

Predstavnik Ministarstva poljoprivrede izvijestio je članove Nadzornog odbora o nastaloj reorganizaciji Operativne strukture koji se odrazio u povećanju broja aktivnosti i povećanju osoba zaposlenih u Operativnoj strukturi. Od 1. siječnja 2012. godine Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju raspisala je četiri natječaja za mjere 101, 103, 301 i 302. Najuspješniji dosadašnji natječaj za sredstva EU u okviru programa IPARD i SAPARD i po broju prijava i po ukupnom iznosu ulaganja bio je treći natječaj za mjeru 301 za koji je pristiglo 97 prijava čiji je ukupni procijenjeni iznos ulaganja 43,6 milijuna eura, od čega je 32,7 milijuna eura sredstava EU. Ovo značajno povećanje rezultat je opsežnih konzultacija Operativne strukture: Upravne direkcije i Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju s krajnjim korisnicima.

Nakon usvajanja petih izmjena programa IPARD na Odboru za praćenje programa IPARD, izmjene su poslone u EK na daljnji postupak konačnog odobrenja koje će uslijediti u jesen 2012. godine u okviru sastanka Odbora za ruralni razvoj u Bruxellesu.

Izmjene programa uglavnom se odnose na proširenje prihvatljivih ulaganja u mjerama 101, 103 i 302, s ciljem povećanja apsorpcijskog kapaciteta korištenja sredstava pretpristupne pomoći. Provedba natječaja za sredstva programa IPARD koji će obuhvatiti i ove izmjene planira se krajem 2012. godine ili početkom 2013. godine.

U Upravnoj direkciji programa IPARD i Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju tijekom svibnja 2012. godine obavljena je predakreditacijska revizija

IPARD mjera 202 „Priprema i provedba lokalnih strategija ruralnog razvoja“ i 501 „Tehnička pomoć“, a nakon revizorskih posjeta i dostave zatraženih podataka dostavljeno je Konačno revizorsko izvješće. Izvješće sadrži mišljenje o spremnosti Operativne strukture programa IPARD za nacionalnu akreditaciju. Akreditacijski paket poslan je u Nacionalni fond te na EK. Dobivanje prijenosa ovlasti za mjere 202 i 501 od velike je važnosti kako bi se sredstva mjere Tehnička pomoć što prije aktivirala te kako bi se sufinancirali LAG-ovi (Lokalne akcijske grupe). Do danas je u RH službeno registrirano 35 LAG-ova, a kao partnerstvo djeluje još 11 inicijativa.

Upravna direkcija je u suradnji s Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, s ciljem ubrzanja procesa isplata i povećanja apsorpcije sredstava do kraja ove godine, izradila „Akcijski plan za ubrzanje procesa isplata“ koji predstavlja niz kontinuiranih aktivnosti i pojedinačnih mjera koje će se provoditi do kraja 2012. godine. Primjena ovog Akcijskog plana s nekim je aktivnostima već započela u travnju 2012. godine, a sustavno će se pratiti rezultati i o tome redovito izvještavati. Upravna direkcija kontinuirano provodi aktivnosti informiranja i promidžbe programa IPARD te su tijekom prvih 6 mjeseci ove godine ukupno održana 23 predavanja, a s organizacijom predavanja i radionica nastaviti će se pojačano i u budućem razdoblju.

DEU je upozorila na još uvijek relativno visok postotak odbijenih prijava naročito za mjeru 301 kod koje su javnu nabavu provodile male općine. S obzirom na ukupan broj prijavljenih i ugovorenih projekata RH još ima prostora za napredak, a jedan od ključnih elemenata je viđen u legalizaciji malih seoskih zgrada o čijim rezultatima napretka se očekuje izvješće do sljedećeg Nadzornog odbora za praćenje provedbe programa IPA. Informacija o provedbi Akcijskog plana za ubrzanje i skraćivanje procesa plaćanja krajnjim korisnicima potrebno je dostaviti EK do kraja 2012. godine. Iako su poboljšanja provedbe programa IPARD vidljiva, još uvijek je prisutan rizik od povrata (*de-commitment*) sredstava za alokaciju za 2009. godinu te su sukladno navedenom poduzete adekvatne mjere za ublažavanje ovih rizika.

Opće preporuke Nadzornog odbora su da se u svim operativnim strukturama administrativni kapaciteti relevantnih institucija moraju jačati u okviru zapošljavanja i izobrazbe zaposlenika, pogotovo u svjetlu nadolazećih strukturnih instrumenata koji će biti otvoreni RH ulaskom u EU. Vezano uz politike i mjere zadržavanja iskusnog osoblja za decentralizirani sustav upravljanja bez prethodne kontrole nužna je aktivna uključenost svih ključnih dionika odgovornih za upravljanje pomoći EU.

2.6. OSTALO

2.6.1. Praćenje (*follow up*) preporuka iz revizorskog izvješća Europskog revizorskog suda²

Nadzorni odbor je obaviješten o primljenim preporukama Europskog revizorskog suda koje su osobito važne za RH i koje se u velikoj mjeri već provode. Jedna od preporuka se odnosi na kritično pitanje javne nabave, a u cilju poboljšanja iste tijekom sljedeće godine kontinuirano će se održavati radionice na predmetnu temu. Nadalje, pri MRRFEU je osnovana Samostalna služba za informativno-obrazovne aktivnosti s ciljem koordinacije obrazovnih programa svih ministarstava kao i identifikacije potreba za usavršavanjem na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. Također zapošljavanje u operativnim strukturama odnosno upravnim tijelima i provedbenim agencijama izravan su rezultat preporuka Europskog revizorskog suda s obzirom na očekivani obim poslova koji će hrvatske institucije imati u apsorpciji sredstava iz strukturnih i drugih europskih fondova od 1. srpnja 2013. godine i kasnije u financijskoj perspektivi 2014. - 2020.

² European Court of Auditors, *Has EU assistance improved Croatia's capacity to manage post-accession funding?*, Special Report No 14, 2011.

**DODATAK 1. - OBVEZE PREMA ZAKLJUČCIMA NADZORNOG ODBORA ZA
PRAĆENJE PROVEDBE PROGRAMA IPA³**

OPIS MJERE/AKTIVNOSTI	ROK PROVEDBE	INSTITUCIJA
I. komponenta programa IPA		
Aktivnost	Rok	Nadležno tijelo
Započeti konzultacije kako bi se dostavio zahtjev za produženje roka za ugovaranje programa IPA TAIB 2010. i izmijeniti svrhu projekta „Poboljšanje ovrhe u RH“.	Rujan 2012.	Nacionalni koordinator za programe pomoći i suradnju s Europskom unijom, Delegacija Europske unije, Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU, Nacionalni dužnosnik za ugovaranje, Ministarstvo pravosuđa
Poduzeti mjere kako bi se dodatno ubrzalo ugovaranje i izvršila planirana plaćanja za IPA TAIB komponentu.	Do kraja 2012. godine	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU, Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje
Poduzeti odgovarajuće administrativne mjere u cilju izbjegavanja preopterećenosti tijekom istovremenog ugovaranja za programe IPA TAIB 2009. i IPA TAIB 2010.	Drugi dio 2012. godine i prva polovica 2013. godine	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU
III. komponenta programa IPA		
Smanjiti rizik od budućeg gubitka sredstava (<i>de-commitment</i>) u operativnim strukturama za III.	Kontinuirano	Operativne strukture

³ U tablici su navedena nadležna tijela sukladno Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine br. 150/11).

komponentu programa IPA u 2012. godini.		
V komponenta programa IPA		
Izvijestiti o postignutim rezultatima primjene Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama s ciljem povećanja broja prijava na natječaje.	Sljedeći sastanak Nadzornog odbora za praćenje provedbe programa IPA	Ministarstvo poljoprivrede, Upravna direkcija Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (IPARD agencija)
Organizirati dodatne treninge i poduzeti mjere za izobrazbu korisnika i vanjskih konzultanata s ciljem smanjenja broja odbijenih zahtjeva i smanjenja rizika od povrata sredstava (<i>de-commitment</i>).	Kontinuirano	Ministarstvo poljoprivrede, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (IPARD agencija)

Preporuke za cjelokupni sustav upravljanja programom IPA		
Jačati administrativne kapacitete putem dodatnog zapošljavanja, relevantnih edukacija te zadržavanja zaposlenika u operativnim strukturama za program IPA. Potrebno je i jačati postojeće kapacitete za rad na budućim složenim procesima upravljanja strukturnim instrumentima.	Kontinuirano	Sva tijela uključena u sustav upravljanja programom IPA